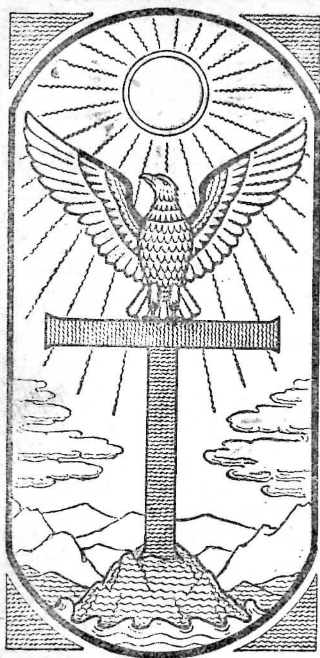
Poštarina plaćena u gotovom.

ŽIVOT S CRKVOM

LITURGIJSKI TJEDNIK
SA NEDJELJNOM Sv. MISOM

Nemojte moliti što drugo preko sv. Mise, već molite samu sv. Misu.

Pijo X.

Nedjelja u osmini Spasova

God. I. 2. VI. 1935. Broj 27.

Boja je ove nedjelje bijela.

25506

SADRŽAJ:

Što znači naslovna slika?

Današnja će Ti se slika, dragi čitatelju, na prvi pogled pričiniti nekoliko čudnom. A ipak ova slika lijepo prikazuje značenje ove nedjelje u osmini Spasova. Na slici je križ s orlom raširenih krila, a povrh njega sunce. Lako je shvatiti što znači križ; isto tako ćemo se brzo sjetiti da sunce znači Spasitelja i nebo, ali što znači orao? Orao znači Spasitelja, a znači i nas. Već u Jobovoj knjizi (39, 27-29) Spasitelj je označen kao orao koji sa svojim plijenom uzlazi nebu pod oblake. Tako je i Isus svojom smrću na križu otkupio svijet i neprestano nosi duše u nebo. A orao označuje i naše čeznuće za Bogom i nebom. Po pričanju starih prirodoznanaca svakih deset godina diže se orao k suncu da mu opali staro perje, pa kad se iza toga okupa u moru, izraste mu novo i orao se sav pomladi. Zato se u sv. pismu spominje da se u Bogu naša mladost obnavlja kao u orla. Što se tiče orla, stara je to samo priča, ali živa je istina da se naša duša obnavlja i pomlađuje kad se, osobito u svakoj sv. Misi, približi Isusu, svome suncu, i kad se okupa u beskrajnom moru njegovih zasluga i milosti. Ova nam dakle slika kliče: Gore srca!

ŽIVOT s CRKVOM

God. I. — **Nedjelja u osmini Spasova** — Br. 27

Ususret Duhovima.

Isus je uzašao na nebo. Uzašašće je Isusovo velik blagdan, zato ga sv. Crkva slavi osminom, a ova VI. nedjelja po Uskrsu zove se: nedjelja u osmini Spasova. Tako je ova nedjelja p r e l a z s a S p a s o v a k D u h o v i m a, koje ćemo do osam dana svečano slaviti. Važna je ova nedjelja, jer nas još jedamput sjeća Isusova Uzašašća na nebo da ga dobro zapamtimo i uvijek držimo pred očima, a važna je i zato što nas ova nedjelja ima da pripravi na dolazak Duha Svetoga.

Još na početku smo rekli da je crkvena godina obnavljanje Isusova života na zemlji. Mogao bi sada kogod da promisli: Isus je uzašao na nebo, svršio je svoj život na zemlji, pa su tim i za nas svršili blagdani, svršila je onda zapravo crkvena godina. Ali nije tako. Isus nas je doista ostavio, na vidljiv način nema Ga više među nama, ali O n j e o b e ć a o d a ć e p o s l a t i D u h a S v e t o g a, Duha svojega, koji će u Njegovo ime, Njegovom moću i mjesto Njega nastaviti Njegovo djelo u nama. Otac nas je stvorio, Sin nas je otkupio, a Duh Sveti nas je posvetio i neprestano posvećuje. Posvećenje je primjenjivanje otkupljenja, neprestano dijeljenje neizmjernih i neiscrpivih milosti koje nam je Spasitelj zaslužio. Kao što su ta dva Božja djelovanja, otkupljenje i posvećenje, u uskoj vezi, tako su u u s k o j v e z i i d v a v e l i k a b l a g d a n a c r k v e n e g o d i n e : U s k r s i D u h o v i. Duhovi su neposredan nastavak Uskrsa, između njih nema prekida. Kao što ga nije bilo u Isusovu životu, tako ga nema ni u crkvenoj godini. Ne treba dakle dijeliti uskrsno i duhovsko doba, jer ih ni Crkva ne dijeli. Sve posebnosti uskrsnog doba u misalu, u brevijaru i ostalim molitvama (»Kraljice neba« mjesto »Anđeo Gospodnji«, često se nadodaje »Aleluja« i dr.) traje i dalje sve do završetka Duhovske osmine, sve do blagdana presv. Trojstva. S blagdanom Duhova i s njihovom osminom završavaju se onda veliki blagdani crkvene godine, a sve nedjelje do početka nove crkvene godine zovu se »nedjelje po Duhovima«, jer u njima se razvijaju, rastu i rađaju dobrim djelima one milosti koje

nam je Duh Sveti o Duhovima donio, a koje nam je opet Isus o Uskrsu zaslužio.

Crkvena se dakle godina ne dijeli na Božićno, Uskrsno i Duhovsko doba, već je točnije ako rečemo da su u sklopu crkvene godine dva niza blagdana, dva doba: Božićno i Uskrsno. U prispodobi smo to sve lijepo označili: crkvena je godina odsjek vremena na putu u vječnu domovinu, a Božićno i Uskrsno doba su kao dva brda na tom putu. Kao što Božićno doba ima dva velika blagdana, dva vrha (Božić i Bogojavljenje), tako i Uskrsno doba ima dva velika blagdana, dva vrha (Uskrs i Duhovi). Sličnost je ovih dvaju doba još i u tome što je Bogojavljenje raširenje i razglašenje Božića, kao što su i Duhovi raširenje i primjena Uskrsa i njegovih milosti. Mi se dakle sada nalazimo pred zadnjim velikim blagdanom crkvene godine, pred Duhovima. I kao što su se kroz ove dane apostoli pripravljali na dolazak Duha Svetoga, tako se i mi pripravljamo devetnicom na čast Duha Svetoga, a današnja je nedjelja najvažniji dan ove devetnice. Da se što bolje pripravimo, u subotu pred Duhovima je zapovjedan post i nemrs.

Kad danas uđemo u crkvu, pažljivi će vjernik odmah opaziti da na velikom oltaru više nema uskrsne svijeće. Uskrsna je svijeća značila uskrslog Spasitelja, i kad nam je u evanđelju na Spasov-dan navješteno da je Isus uzašao na nebo, svijeća se je ugasila, a poslije Mise i uklonila, tako da je više nema. Samo jedamput će se još užgati, ove subote kod blagoslova krsnog zdenca. U staro su doba redovito krštavali u uskrsnoj noći, jer je krštenje plod i slika Isusova Uskrsnuća. One pak koji bi se za taj dan razbolili ili se ne bi pripravili, krstili bi onda u noći uoči Duhova. Taj se običaj još do danas sačuvao u toliko što se samo u ta dva dana, na veliku subotu i u subotu prije Duhova, blagosiva krsna voda. Milost sv. krsta zaslužio nam je Isus, pa se zato kod jednog i drugog blagoslova krsne vode upotrebljava uskrsna svijeća, znak uskrslog Isusa. — Koliko sv. Crkva drži do uskrsne svijeće, vidi se još odatle što se, barem po nekim krajevima, dijeli ostatak uskrsne svijeće vjernicima, koji onda taj blagoslovljeni vosak upotrebljavaju proti nevremenu i u drugim pogibeljima duše i tijela.

U srednjem se je vijeku ova nedjelja još zvala: nedjelja ruža. Prva proljetna nedjelja u Rimu i u južnim krajevima Evrope bila je IV. nedjelja korizmena i tog se je dana nosilo u crkvu prvo proljetno cvijeće. U sjevernim su pak krajevima tek sada mogli da donesu u crkvu prve ruže, pa odatle joj i ime. (Nastojmo zato da barem u ovo doba, kad su svi vrtovi i sva polja puni cvijeća, ne bude u našim crkvama cvijeća — od papira!) A nedjelja ružâ dobila je taj naslov i stoga što su se na ovaj dan u Rimu, osobito u crkvi sv. Marije Rotunde, posipale ruže s visine, sa središnjeg otvora na vrhu, a to je posipanje imalo da znači skorašnji dolazak Duha Svetoga. Duh Sveti je sašao nad apostole u prilici ognjenih jezika, a nad vjernike su padale ruže i ostalo crveno i žuto cvijeće. Ni taj se običaj nije kroz stoljeća posve izgubio. Još i sada, barem u nekim mjestima našeg primorja, svećenik na Duhove prije sv. Mise posipa vjernike crvenim i žutim cvijećem. Gdje još postoji taj običaj, neka se samo čuva, a vrijedno bi ga bilo i uvesti, gdje ga nema, na ovu nedjelju ili možda još bolje na sam blagdan Duhova, jer upravo i znači dolazak Duha Svetoga.

Vidite, kršćani, na prvi je pogled ovo sasvim obična nedjelja, a kako je lijepa i puna značenja za one kršćane koji poznavaju život sv. Crkve i koji sa svojom Crkvom živu.

Apostoli iza Isusova odlaska.

Zadnji put smo s apostolima prisustvovali Isusovu Uzašašću na nebo. Još dugo vremena su apostoli gledali za Isusom, dok im On nije poslao dva anđela te im poručio da se vrate u Jeruzalem. Tada se apostoli vratiše u Jeruzalem, a »kad dođoše kući, popeše se u gornju sobu, gdje su obično boravili«. Sv. Luka ne spominje izričito, ali se drži kao sigurno da je to bila dvorana zadnje večere. U njoj su apostoli doživjeli veliko otajstvo Božje ljubavi, kad je Isus ustanovio presv. oltarski sakramenat, pa su se ovdje pripravljali i na sv. potvrdu kad je Duh Sveti imao da sađe.

Sv. Luka spominje da je na okupu bilo oko sto i dvadeset duša, a samo nekoje osobe koje su bile u dvorani zadnje večere, navodi imenom. U prvom redu nabraja apostole: Petra, Ivana, Jakova, Andriju, Filipa, Tomu, Bartolomeja, Mateja, Jakova, Šimuna i Judu Tadeja. Kao i u svim drugim popisima, tako je ovdje sv. Petar spomenut na prvom mjestu, jer je on poglavica apostolskog zbora, on je Isusov nasljednik i namjesnik. Iza njih su spomenuti još učenici i pobožne žene s Marijom, Majkom Isusovom, na čelu. Ovo je zadnji put što se Marija spominje u sv. pismu. Sve što još znamo iz njezina života, znamo samo iz usmene predaje. Sa sv. Ivanom je živjela, kako je Isus odredio, i doživjela još dosta godina. Ne zna se sigurno gdje je umrla, jer neki tvrde da je umrla u Jeruzalemu, u nekoj kući blizu dvorane zadnje večere, a po drugima je sa sv. Ivanom išla i u Efez te tamo umrla. Što se je pak dogodilo kod njezine smrti, to ću vam drugom zgodom pripovijedati.

Što su radili apostoli, učenici i pobožne žene iza Isusova Uzašašća? Djela Apostolska izričito tvrde: »s v i s u o v i b i l i j e d n o d u š n o p o s t o j a n i u m o l i t v i.« Ne znamo je li im sam Isus to zapovjedio, ali znali su i apostoli da će na njih skoro saći Duh Sveti i da se na Njegov dolazak ne mogu ljepše pripraviti nego li molitvom. Bile su ovo prve duhovne vježbe prve Crkve; bila je ovo prva devetnica na čast Duhu Svetomu.

Tako su im prolazili dani. Sv. Luka nam opisuje samo jedan značajan događaj koji se je odigrao u dvorani: i z b o r M a t i j e a p o s t o l a. U one dane dakle ustade Petar između braće i reče: »Ljudi, braćo! Trebalo je da se ispuni pismo što proreče Duh Sveti ustima Davidovim (ps. 40, 10) za Judu, koji je bio vođ onima što uhvatiše Isusa. Tà Juda brojio se s nama i bi izabran za istu službu. On dakle steče njivu od plaće nepravedne i objesivši raspukao se po sredini, i izasu se sva utroba njegova. I postade poznato svima koji stanuju u Jeruzalemu, zato i prozvaše onu njivu njihovim jezikom Hakeldama, što znači krvna njiva.« Kako je žalostan ovaj govor sv. Petra, jer govori o svom drugu, nesretnom Judi. I on je morao da bude tu s njima, ali nema ga, jer dok je Spasitelj visio na križu, on je obješen visio o stablu. Sv. Petar nam spominje još jednu potankost Judine smrti: raspukla se i razasula se sva njegova utroba. Strašna smrt za jednog apostola! Nadalje nam sv. Petar opisuje, što znamo i iz evanđelja, da su za Judine novce Židovi kupili njivu, na kojoj su se pokopavali stranci. — Ali ne spominje sv. Petar svega toga samo da obnovi tužnu uspomenu na nesretnog Judu, već nastavlja: „Pisano je pak u knjizi psalama (69, 26 i 109, 8): »Neka bude pust dvor njegov, i neka ne bude nikoga koji bi stanovao u njemu, i predstojništvo njegovo neka primi drugi.« Treba dakle da bude jedan od ovih ljudi koji su bili s nama za sve vrijeme, kako je među nas ušao i izišao Gospodin Isus, počevši od krštenja Ivanova do dana kad se uze od nas, da bude s nama svjedok Njegovu uskrsnuću." Ovo je prvi službeni čin mlade Crkve. Sv. Petar jasno određuje uvjete: onoga će izabrati za apostola koji je bio s njima sve vrijeme, pa je tako čuo sve Isusove pouke, vidio sva Isusova čudesa, a osobito Njegovo uskrsnuće. Eto, i ovdje se naglasuje kako je Isusovo uskrsnuće Njegovo najvažnije čudo, temelj naše vjere. Nije ih bilo mnogo koji su ispunili sve te uvjete. I tako postaviše dvojicu: Josipa, koji se zvao Barsaba, prezimenom Just, i Matiju. I stanu se moliti: »Gospodine, koji poznaješ srca svih, pokaži jednoga koga si od ove dvojice izabrao da primi mjesto ove službe i apostolstva, od kojega otpade Juda da ode na mjesto svoje.« Kao da se apostoli nijesu usudili koga će konačno da izaberu, pa zato sam izbor prepuštaju

Gospodinu, da On koji je izabrao njih jedanaestoricu, izabere i dvanaestoga. Da upoznadu volju Božju, poslužiše se načinom koji je bio običajan u starom zavjetu, pa baciše kocke i kocka pade na Matiju, i pribroje ga jedanaestorici apostola.

I sada se, kršćani, u katoličkoj Crkvi obavlja sličan posao. Naši biskupi uprav u ovo doba odabiru i posvećuju mlade svećenike, svoje pomoćnike. I sv. Crkva stavlja stroge uvjete, jer hoće samo dobrih svećenika, pa u obredu ređenja još i sada biskup poziva vjerni puk da iznesu prigovore, ako imaju proti kojem svećeničkom kandidatu. Briga za dobar svećenički pomladak nije dakle samo biskupova stvar. Svi možemo pomoći, ako ne drukčije, barem molitvom. A to je najvažnije. Sjetimo se zato, kršćani, kroz ovu devetnicu te naše velike narodne potrebe te molimo Duha Svetoga da nam pošalje što više i osobito što boljih svećenika.

To je samo jedna naša potreba. A koliko još drugih duhovnih potreba imamo mi sami i toliko drugih oko nas! Skupa s apostolima ustrajmo kroz ove dane u molitvi da i na nas siđe Duh Posvetitelj sa svih svojih sedam darova!

Nedjeljna Misa.

Lijepa je i puna čuvstava današnja Misa, zato ju je i vrlo lako shvatiti. Raspoloženje današnjeg bogoslužja doživit ćemo najlakše ako se pridružimo prvoj kršćanskoj općini u Jeruzalemu iza Isusova Uzašašća. Žalosni su: Isusa više nemaju; radosni su: puni čeznuća čekaju obećanoga Duha, da puni Duha idu u svijet i da s Njime svjedoče istinu. Još su nekako bojažljivi, jer znaju da ih u svijetu čekaju nerazumijevanja i progonstva, pa zato još više čeznu za Duhom Svetim da ih potvrdi. Sve se te misli nalaze i u današnjoj sv. Misi.

Ni mi ne ulazimo danas u crkvu radosni. P o č e t n a p j e s m a danas nije radosni hvalospjev, već tugaljivi vapaj: »Čuj, Gospodine, glas moj kojim vapim k Tebi ... Tebi govori srce moje, tražim lice Tvoje.« Sve nedjelje iza Uskrsa neprestano smo pjevali »novu pjesmu«, a danas kao da nešto tražimo. Jest, Spasitelj je otišao, i mi gledamo za Njim put neba te Ga tražimo. Osjećamo da smo ovdje gosti i putnici, kojima je Gospodin cilj i nebo vječna domovina. U Bogu je sva naša snaga u mukama i neprilikama ovoga života; Bog nas s neba tješi i jači, kako i kažemo u psalmu: »Gospodin je prosvijetljenje moje i spasenje moje: koga da se bojim?«

Upravo iz srca nam se danas vinu zazivi: »G o s p o d i n e, s m i l u j s e ! K r i s t e, s m i l u j s e !« Uvijek su lijepi i topli ovi uz-

dasi, ali još posebno danas, kad znamo da je Spasitelj u nebu te nam je obećao da će uslišati svaku našu molbu koju upravimo u Njegovo ime. Radi toga i u »Slavi« danas naglasujemo zaziv: »K o j i s j e d i š o d e s n u O c a, smiluj se nama.«

Nije ipak dosta samo na nebo gledati. Spasitelj je opomenuo apostole da se vrate u Jeruzalem, u život. Ljenčariti na zemlji je isto tako pogriješno kao zaboraviti na nebo. Zato nas sv. Crkva mudro uči da u današnjoj p o č e t n o j m o l i t v i molimo »da budemo Bogu vazda i pobožnom voljom odani i iskrenim srcem da služimo Božanskom veličanstvu«. To je eto pravi kršćanin, koji čezne za nebom, ali na zemlji ispunjuje sve svoje dužnosti. Naš je narod tu istinu izrazio u mudroj poslovici: »Radi kao da ćeš sto godina živjeti, a moli se kao da ćeš danas umrijeti.«

Kad se tako molitvom pripravimo na današnje bogoslužje, evo ustaje sv. Petar da utješi i osokoli žalosnu braću. Zgodno odgovara što nam u današnjoj p o s l a n i c i progovara uprav sv. Petar, koji je i apostolima prvi govorio iza Isusova Uzašašća. A o čemu nam govori sv. Petar? Kratke su njegove upute, ali tako važne. Najprije nam preporuča molitvu, kao pripravu za dolazak Duha Svetoga. Osobito još naglasuje međusobnu ljubav i gostoljublje. O prvim su kršćanima govorili pogani: »Gledajte kako se ljube između sebe!«, a i vrlo gostoljubivi su bili prvi kršćani, jer su u svakom gostu i u svakom svom bližnjemu gledali Krista. Tako bi moralo i danas da bude. A glavni je danas zahtjev sv. Petra da svatko vrši svoje staleške dužnosti. Svaki je čovjek primio od Boga određenu službu i zadaću na korist svoje subraće. Skupa sa službom svaki dobiva i sve milosti potrebite za izvršenje dotične službe. I tako moramo svi da sudjelujemo sa mnogovrsnom milosti Božjom, pa da svatko dobro izvrši svoju službu. Roditelji odgajaju djecu, učitelji ih uče, svećenici ih vode k Bogu, toliki drugi se brinu za tjelesno blagostanje. Nije tako važno u kojem ko zvanju služi Bogu i bližnjemu, već je mnogo važnije kako vrši dužnosti svoga zvanja, »da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu, Gospodinu našemu«. Svemu je cilj slava Božja.

P j e s m a i z a p o s l a n i c e sa dva svoja dijela lijepo govori o dvovrsnom današnjem našem raspoloženju. U prvom dijelu gledamo opet Gospodina na nebu kako sjedi na Božjem prijestolju. A u drugom se milostivi Isus spušta k nama pa nas tješi: »Neću vas ostaviti sirote... doći ću k vama, i radovat će se srce vaše.« Ove se riječi odnose na skori dolazak Duha Svetoga, ali k nama Isus dolazi i u svakoj sv. Misi pa će i sada tako doći, a konačno će doći u smrtnom času da nas uzme k sebi u nebo, u vječnu radost.

U e v a n đ e l j u evo samog Isusa da nas utješi. U Njegovim je riječima nešto radosna i nešto žalosna. Opet nam Spasitelj obećaje Utješitelja, koji će nas poučiti, braniti i tješiti. A onda Isus nastavlja kako se za kraljevstvo Božje i njegovu pobjedu u nama i u svijetu nije dosta znojiti, već ćemo se često morati i krvlju znojiti. »Izopćit će vas iz sinagoga, ubijat će vas...« Bog ne treba kukavica, već ljudi koji se znaju žrtvovati. I ne mislimo samo na krvava progonstva, kojih je je uvijek bila pa i sada ih ima u Rusiji, Meksiku i drugdje, već mislimo i na svoj život i svoje poteškoće, jer život je svakog pravog kršćanina ispunjen poteškoćama. Ni apostolima ni nama nije Isus obećao mir i udobnost, već posve jasno: progonstvo i muke. Zato Spasitelj i završava: »Ovo sam vam kazao kad dođe vrijeme, da se sjetite da sam vam ja kazao.« Kršćani, zapamtimo: toliko smo kršćani, toliko smo Isusovi koliko znamo trpjeti!

Još jedno lijepo mjesto iz današnje Mise! Pogledajte p r i č e s n u p j e s m u : »Oče, dok bijah s njima, ja čuvah one koje si mi dao, a sad dolazim k Tebi; ne molim Te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih čuvaš od zla.« Ovako je Isus molio za svoje apostole na zadnjoj večeri, a ovako moli i za sve nas sada u nebu. A ne samo da Isus za nas moli, već i sam dolazi k nama, hrani naše duše sada u sv. pričesti, da nas čuva od zla, da nas čuva od grijeha. Zato i mi tako lijepo molimo u p r i k a z n o j m o l i t v i : »Neka nas očiste, Gospodine, neokaljane žrtve i neka dadu našim dušama snagu višnje milosti.« Tako ćemo onda ostati uvijek zahvalni, kako spominjemo u p o p r i č e s n o j m o l i t v i, jer smo napunjeni Njegovih svetih darova.

Ko s ovim mislima prisustvuje današnjoj sv. Misi te se nahrani presv. Isusovim tijelom, nije moguće a da se ne utješi i da novom snagom zakroči k Isusu, koji nas u nebu čeka.

Sv. Misa nedjelje u osmini Spasova.

Boja crkvenog ruha: bijela.

I. dio: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE I PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjence s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: † **In nómine Patris, et Filii, et Spíritus Sancti. Amen.**
Introíbo ad altáre Dei.

Misnik: † **U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.**
Pristupit ću k oltaru Božjem.

Minister: **Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

Poslužnik: **K Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

Ps. 42. - S. **Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.**

M. **Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka.**

M. **Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?**

P. **Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?**

S. **Emítte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.**

M. **Pošlji svjetlost svoju i istinu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!**

M. **Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

P. **I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

S. **Confitébor Tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?**

M. **Slavit ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?**

M. **Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.**

P. **Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.**

S. **Gloria Patri, et Filio, et Spirítui Sancto.**

M. **Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.**

M. **Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.**

P. **Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.**

S. **Introíbo ad altáre Dei.**

M. **Pristupit ću k oltaru Božjem.**

M. **Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

P. **K Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

S. † **Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**

M. † **Pomoć naša u imenu Gospodina.**

M. **Qui fecit coelum et terram.**

P. **Koji stvori nebo i zemlju.**

S. **Confíteor Deo omnipoténti... ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...**

M. **Ispovijedam se Bogu svemogućemu.... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio... Zato molim... sve svete i vas, braćo, da se molite za me...**

M. **Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccatis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.**

P. **Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.**

S. **Amen.**

M. **Amen.**

M. **Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaeli Archángelo, beáto Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaelem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.**

P. **Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkanđelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom:** (triput se udari u prsi) **moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.**

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et, dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.
M. Amen.
S. † Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.
S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
M. Et plebs tua laetábitur in te.
S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
M. Et salutáre tuum da nobis.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
M. Et clamor meus ad te véniat.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Oremus.

M. Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život vječni.
P. Amen.
M. † Oproštenje, odriješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.
P. Amen.
M. Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.
P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.
M. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
P. I spasenje svoje daj nam.
M. Gospodine, usliši molitvu moju.
P. I vapaj moj k Tebi da dođe.
M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

Ulazeci k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opačine naše, da čistim srcem budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), oprostiti sve grijehe moje. Amen.

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS.

† Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te, allelúja: tibi dixit cor meum, quae-

POČETNA PJESMA.

† Čuj, Gospodine, glas moj kojim vapim k Tebi, aleluja; Tebi govori srce moje, t r a-

sivi vultum tuum, vultum tuum, Dómine, requíram: ne avértas fáciem tuam a me, allelúja, allelúja.
Ps. Dóminus illuminátio mea, et salus mea: quem timébo?

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper et in saecula saeculórum. Amen.

ž i m l i c e T v o j e, lice ću Tvoje, Gospodine, tražiti; ne odvrati od mene lica svojega, aleluja, aleluja.
Ps. Gospodin je prosvijetljenje moje i spasenje moje: koga da se bojim?
Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjence s poslužnikom:

S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.

M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Kriste, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.

G l ó r i a i n e x c é l s i s D e o. Et in terra pax homínibus bonae voluntátis. Laudámus te. Benedícimus Te. Adorámus te. Glorificámus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex coeléstis, Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe. Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe.

S l a v a B o g u n a v i s i n i / i na zemlji mir ljudima dobre volje. / Hvalimo Te. / Blagosivamo Te. / Klanjamo Ti se. / Slavimo Te. / Zahvaljujemo Ti radi velike slave Tvoje. / Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože, Oče svemogući. / Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. / Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Oca. / Koji uzimaš grijehe svijeta,
Amen.
smiluj se nama. / Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu. / Koji sjediš o desnu Oca, smiluj se nama. / Jer Ti si jedini Svet. / Ti si jedini Gospodin. / Ti jedini Sve-

† Cum Sancto Spíritu in glória Dei Patris. Amen.

višnji, Isuse Kriste. / † Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLECTA.

Orémus. Omnípotens sempitérne Deus: fac nos tibi semper et devótam gérere voluntátem; et majestáti tuae sincéro corde servíre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Orémus. Concéde, quaesumus, omnípotens Deus: ut, qui hodiérna die Unigénitum tuum Redemptórem nostrum ad caelos ascendísse crédimus; ipsi quoque mente in caeléstibus habitémus.

Deus, qui nos ánnua beatórum Mártyrum tuórum Marcellíni, Petri et Erásmi solemnitáte laetíficas: praesta, quaesumus; ut, quorum gaudémus méritis, accendámur exémplis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

✻ POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se! Svemogući vjekovječni Bože, učini da Ti vazda budemo i pobožnom voljom odani i da iskrenim srcem služimo veličanstvu Tvojemu. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Pomolimo se! Podaj, molimo, svemogući Bože, da mi koji vjerujemo da je Jedinorođeni Tvoj, Otkupitelj naš, na današnji dan u z a š a o n a n e b e s a, i s a m i d u h o m u n e b e s i m a p r e b i v a m o. -

Bože, koji nas razveseljuješ godišnjom svetkovinom blaženih Tvojih mučenika M a r c e l i n a, P e t r a i E r a z m a, podaj, molimo, da nas raspale primjeri onih, čijim se zaslugama radujemo. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

2) ČITANJA.

✻ ČITANJE POSLANICE blaženoga Petra apostola (I 4, 7—11):

Predragi! Budite razboriti i bdijte u molitvama! A prije svega imajte ustrajnu uzajamnu ljubav među sobom, jer ljubav pokriva

mnoštvo grijeha. Budite gostoljubivi među sobom bez mrmljanja; i svaki od vas neka se na korist drugoga služi milošću, kao dobri upravitelji mnogovrsne milosti Božje. Ako ko govori, (neka govori) kao riječi Božje; ako ko služi, (neka služi) po kreposti koju Bog podjeljuje; da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu Gospodinu našem.

M. Deo grátias. | P. Bogu hvala.

GRADUALE.

Allelúja, allelúja. Regnávit Dóminus super omnes gentes: Deus sedet super sedem sanctam suam. Allelúja.

Non vos relínquam orphános: vado, et vénio ad vos, et gaudébit cor vestrum. Allelúja.

✻ PJESMA IZA POSLANICE.

Aleluja, aleluja. Zavlada Gospodin svim narodima; Bog sjedi na prijestolu svetomu svojemu, aleluja.

Neću vas ostaviti sirote; idem, i doći ću k vama, i radovat će se srce vaše, aleluja.

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože: kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene blagim milosrđem svojim očistiti, da uzmognem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim Tvoje evanđelje. Amen.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

† SEQUENTIA S.ti EVANGELII ✻ † SLIJEDI SV. EVANĐELJE

secúndum Joánnem (15, 26—27 i 16, 1—4).
M. Glória tibi, Dómine.

po Ivanu (15, 26-27 i 16, 1-4).
P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Kad dođe Utješitelj, kojega ću vam ja poslati od Oca, Duha istine koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. I vi ćete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom. Ovo sam vam kazao da se ne sablaznite. Izgonit će vas iz sinagoga, pače dolazi čas, kad će svaki koji vas pogubi, misliti da iskazuje štovanje Bogu. I ovo će vam činiti, jer ne poznaju Oca ni mene. Ali sam vam ovo kazao, kad dođe vrijeme, da se sjetite toga da sam vam ja kazao.

M. Laus tibi, Christe. | P. Hvala, Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.

VJEROVANJE.

Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / i u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Rođen, ne stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje pokleknemo.) **Iutjelovio se po Duhu Svetom iz Marije Djevice i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I uzašao na nebo, sjedi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Priznajem jedno krštenje za oproštenje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.**

II. dio: PRIKAZANJE

Misnik cjeluje oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spiritu tuo.**
S. **Oremus.**

M. **Gospodin s vama.**
P. **I s duhom tvojim.**
M. **Pomolimo se.**

OFFERTORIUM.

Ascéndit Deus in jubilatióne, et Dóminus in voce tubae, allelúja.

PRIKAZNA PJESMA.

Uzađe Bog uz klicanje i Gospodin uz glas trublje, aleluja.

PRINOS KRUHA I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzađe pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Pokrivši kalež misnik prignut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine. Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja. Gospodine, zavolio sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja. Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopijama. Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i smiluj se meni. Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagosivati, Gospodine. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih; neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. **O r á t e, f r a t r e s: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.**	M. **M o l i t e, b r a ć o, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.**

Poslužnik u ime puka odgovori:

M. **Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad láudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.**	P. **Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.**

Misnik tiho odgovori: **Amen**, i onda tiho moli:

SECRETA. * PRIKAZNA MOLITVA.

Neka nas očiste, Gospodine, neokaljane žrtve i neka dadu dušama našim snagu višnje milosti. Po Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, Gospodine, darove što Ti ih prinosimo o slavnom uzašašću Sina Tvojega, da se oslobodimo od sadašnjih pogibelji i da d o p r e m o d o v j e č n o g a ž i v o t a. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Ova žrtva, molimo, Gospodine, što je prinosimo slaveći rođeni dan mučenika Tvojih, neka odriješi i okove naše zloće i neka nam isprosi darove milosrđa Tvojega. Po Gospodinu našem Isusu Kristu...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas.

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO. * SLAVOSPJEV.

S. **Per ómnia saecula saeculórum.**	M. **Po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **Sursum corda.**	M. **Gore srca.**
M. **Habémus ad Dóminum.**	P. **Imamo ih kod Gospodina.**
S. **Grátias agámus Dómino Deo nostro.**	M. **Zahvalimo Gospodinu Bogu našemu.**
M. **Dignum et justum est.**	P. **Dostojno je i pravedno.**
S **Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, aetérne Deus: per Christum Dóminum nostrum. Qui post resurrectiónem suam ómnibus discípulis suis manifestus appáruit, et ipsis cernéntibus est elevátus in caelum, ut nos divinitátis suae tribúeret esse partícipes. Et ídeo cum Angelis et Archangelis, cum Thronis et Dominationibus, cumque omni militia caelestis exercitus, hymnum gloriae tuae canimus, sine fine dicentes:**	M. **Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, po Kristu Gospodinu našemu, jer On se je poslije svoga uskrsnuća očito ukazao svim svojim učenicima i njima se na očigled uzdignuo na nebo da nas tako učini dionicima svog Božanstva. I zato s anđelima i arhanđelima, s prijestoljima i gospodstvima i sa svim silama nebeske vojske pjesan slave Tvoje pjevamo bez prestanka govoreći:**

Sanctus, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.	**Svet, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini. † Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini.**

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojemu, Gospodinu našemu, da primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinose što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim .. i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih.... (sjetimo se živih za koje želimo posebno moliti) **i svih prisutnih, kojih Ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuju svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.**

U zajednici sa svetima.

Prinosimo Ti ih u zajednici slaveći najprije spomen slavne vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista, pa i blaženih apostola i mučenika Tvojih: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika Tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista.

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči prema nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni. Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oproštenja. — Tako učinimo i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA, TAJNA VJERE, KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i milo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovjedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veli-

čanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i slugâ i službenicâ svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) **Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.**

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) **I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetima svojim. Pusti nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem.**

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagoslivlješ i udijeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.	OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.
S. Per ómnia saecula saeculórum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Orémus. Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:	M. Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:
Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.	Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast,
M. Sed líbera nos a malo.	P. Nego izbavi nas od zla.

Misnik odgovori tiho: **Amen** i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) † **daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrđa Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni.**

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. Per ómnia saecula saeculórum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Pax Dómini sit semper vobíscum.	M. Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.
M. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni. Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!**

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha mojih i od svakoga zla. Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvojih, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoj čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.	**Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.**

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih pripravnih molitava. Vjernici

govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se... † Oproštenje...** (sve kao na početku Mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.	**M. Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijehe svijeta.**
Dómine, non sum dignus...	**Gospodine, nisam dostojan...** (tri puta kao gore).
Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam aetérnam. Amen.	**Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.**

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek.

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane grješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO.	PRIČESNA PJESMA
Pater, cum essem cum eis, ego servábam eos, quos dedisti mihi, allelúja: nunc autem ad te vénio: non rogo, ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo, allelúja, allelúja.	Oče, dok bijah s njima, ja čuvah one koje si mi dao, aleluja; a sad dolazim k Tebi; ne molim Te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih čuvaš od zla, aleluja.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.	**M. Gospodin s vama.**
M. Et cum spiritu tuo.	**P. I s duhom tvojim.**

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO.	POPRIČESNA MOLITVA.
Orémus. Repléti, Dómine, munéribus sacris: da, quaesumus, ut in gratiárum semper actióne maneámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium	Pomolimo se! Napunjeni, Gospodine, svetim darovima molimo, daj da Ti vazda ostanemo zahvalni. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji

tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Orémus. Praesta nobis, quaesumus, omnípotens et miséricors Deus: ut, quae visibílibus mystériis suménda percépimus, invisíbili consequámur éffectu.

Sacro múnere satiáti, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut, quod débitae servitútis celebrámus offício, salvatiónis tuae sentiámus augméntum. Per Dóminum nostrum Jesum...
M. Amen.

s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Pomolimo se! Podaj nam, molimo, svemogući i milosrdni Bože, da primivši što treba uzimati, vidljivim tajnama, i n e v i d l j i v i m u č i n k o m p o s t i g n e m o.

Nasićeni svetim darom ponizno Te molimo, Gospodine, da vršeći službu dužnog štovanja osjetimo povećanje Tvojega spasenja. Po Gospodinu našem Isusu Kristu...
P. Amen.

* OTPUST I BLAGOSLOV.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spíritu tuo.**
S. **Ite missa est.**
M. **Deo gratias.**

M. **Gospodin s vama.**
P. **I s duhom tvojim.**
M. **Idite, Misa je svršila.**
P. **Bogu hvala.**

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti bude, sv. Trojstvo, ugodan poklon sluge Tvoga i daj daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje, bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po milosrđu Tvojem bude korisna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Cjeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu i blagoslovi puk, koji kleči:

S. **Benedícat vos omnípotens Deus, † Pater, et Fílius, et Spíritus Sanctus.**
M. **Amen.**

M. **Blagoslovio vas svemogući Bog, † Otac, i Sin, i Duh Sveti.**
P. **Amen.**

ZADNJE EVANĐELJE.

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spíritu tuo.**

M. **Gospodin s vama.**
P. **I s duhom tvojim.**

S. † **Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.**
M. **Glória tibi, Dómine.**

M. † **Početak svetog evanđelja po Ivanu.**
P. **Slava Tebi, Gospodine.**

M. **U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe sa svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo. koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga.** (Ovdje pokleknemo.) **I R i j e č j e t i j e l o m p o s t a l a i prebivala među nama i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.**

M. **Deo grátias.**

P. **Bogu hvala.**

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta **Zdravo Marijo,** jedamput **Zdravo Kraljice,** jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: **Presveto Srce Isusovo,** a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Za život preko sedmice.

U osmini smo Isusova Uzašašća. Sve blagdane koje sv. Crkva slavi kroz čitavu osminu, slavi ih zato da svojim vjernicima kroz punih osam dana razvije uzvišenost i važnost dotičnog blagdana. Zato je u današnjem breviiaru toliko govora o Isusovu Uzašašću, pa ćemo ovdje donijeti govor sv. Augustina o tom predmetu. Uz toliko lijepih i dubokih misli naći ćemo sigurno u njemu i dosta praktičnih pobuda za naš život preko sedmice.

„Spasitelj je naš, predraga braćo, uzašao na nebo; ne treba dakle da se mi žalostimo na zemlji. Neka nam tamo bude pamet, pa će ovdje vladati mir. Neka zasada naša srca uzađu s Kristom, a kad dođe obećani dan, slijedit će ga i tjelesa. Samo moramo, braćo, znati da neće uzaći (u nebo) oholost, ni škrtost, ni bludnost. Nijedna naša opačina neće uzaći s našim liječnikom. Radi toga ako želimo da

uzađemo sa liječnikom, moramo se ostaviti opačina i grijeha. Sve nas naime ove sputavaju kao verigama te nastoje da nas uhvate u mreže grijeha. Božjom pomoću stoga, po riječi psalmiste, razbijmo njihove okove, da sigurni možemo reći Gospodinu: Razbio si moje okove, prinijet ću Ti žrtvu hvale.

Uskrsnuće je Gospodinovo naše ufanje, a Uzašašće je Gospodinovo naša proslava. Danas slavimo svetkovinu Uzašašća. Ako pak Gospodinovo Uzašašće slavimo pravo, vjerno, dostojno, sveto i pobožno, uzdignimo svoja srca gore! A uzlazeći ne uznosimo se i ne ponašajmo se svojim zaslugama kao da su naše. Gore kod Gospodina moramo imati srca. Gore srca, a ne kod Gospodina, znači oholost; gore pak srca kod Gospodina znači utočište. To je, braćo, veliko čudo! Visok je Gospodin: ako se uzvisuješ, bježi od tebe; ako se ponizuješ, silazi k tebi. Zašto to? Jer je uzvišen i na ponizno se osvrće, a visoko izdaleka poznaje. Poniznost promatra izbliza da je uzdigne, a visoku oholost izdaleka spoznaje da je potlači.

Krist je uskrsnuo da nam učvrsti ufanje. Čovjek koji je bio umro, uskrsnuo je da ne bismo mislili da naš život svršava smrću, već da budemo sigurni. Zabrinuti smo bili i o samoj duši, ali kad je On uskrsnuo, uvjerio nas je i o uskrsnuću tijela. Vjeruj dakle, da se očistiš! Najprije moraš vjerovati, da kasnije po vjeri zaslužiš Boga gledati. Želiš li Boga vidjeti? Čuj Njega samoga: Blaženi čista srca, jer će oni Boga gledati. Najprije se dakle postaraj da srca očistiš. Izbaci iz njega što god opaziš da se u njemu Bogu ne sviđa.

Ako svaki od nas nastoji da podjarmi svoje strasti i opačine, sam sebi gradi put kojim se može da uzgor penje. Dizat će nas one, ako budu ispod nas. Ako gazimo po opačinama, onda nam one postaju stepenice. Jer sa početnikom dobra ne može da uzađe zloba, niti sa Sinom Djevice pokvarenost i bludnost. Ne uzlaze, kažem, opačine sa stvaraocem kreposti, ni grijesi sa pravednim, niti mogu slabosti i bolesti da idu sa liječnikom. Ako dakle hoćemo da uđemo u kraljevstvo liječnika, najprije izliječimo svoje rane. Uredimo i održimo u sebi pravi red obiju naravi, da ne bi niža strana odvukla u pakao plemenitiji dio čovjeka, već neka radije uzvišenija narav pridobije za nebo i posvećeno tijelo. Neka nam u tom pomogne On, koji živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen."

Sveci ove sedmice.

N e d j e l j a : SV. MARCELIN, PETAR I ERASMO, mučenici. Sv. Marcelin je bio rimski svećenik, a sv. Petar eksorcista (zaklinjač), te su zajedno mučeni za vrijeme cesara Dioklecijana. Mnoge

su muke pretrpjeli, a među ostalim sudac dade gola Petra zatvoriti u tamnicu, kojoj je pod bio sav posut komadićima stakla, i to bez svijetla i bez hrane. Sv. Erasmo je bio biskup i mučen u isto doba u Kampaniji. Između raznih muka navukoše na nj mjedenu užarenu haljinu. — Druga molitva u današnjoj Misi je od Spasova, jer smo u osmini tog blagdana.

U t o r a k : SV. KVIRIN, biskup i mučenik. Ne slavi se u cijeloj Crkvi, već samo u nekim našim krajevima, jer je biskup Siscije, sadašnjeg hrvatskog grada Siska. Krčka ga biskupija štuje kao svoga zaštitnika. O njegovom životu malo znamo, ali su nam zato sačuvani dirljivi opisi njegovog mučeništva. Odvažno je odgovarao najprije pred sisačkim upraviteljem Maksimom, a onda pred upraviteljem Amancijem u Sabariji (danas Szombáthely u Mađžarskoj). Samo nekoliko njegovih izjava: »Ja ne slušam zapovjedi tvojih careva, jer je ta zapovjed bezbožna i naređuje da sluge Kristove protiv Božjih zapovjedi žrtvuju vašim bogovima, kojima ja ne služim jer nisu ništa.« - »Ja sam i sada uistinu svećenik, i opet kažem, uistinu sam svećenik ako sâm sebe prinesem kao žrtvu pravome Bogu. I radi toga što je moje tijelo izbijeno, veselim se i ne osjećam nikakve boli. Zato se predajem na veće muke, da me oni kojima sam bio poglavar u ovome životu, slijede u onaj vječni život, do kojega se lako dolazi ovim putem.« - »To bi možda nagovaranje sklonulo staračke duše koje čeznu za duljim životom. Ja sam pak naučio od svoga Boga da moram doći u onaj život koji ne prestaje u smrti niti poslije smrti.« Tada upravitelj zapovijedi da svetomu Božjem svećeniku svežu oko vrata mlinski kamen i da ga bace u rijeku. I kad ga baciše s mosta u valove, dugo je nad vodom plivao i govorio onima što su gledali, da se ne prestraše njegova primjera. Napokon potonu u vodu i duša mu odleti u nebesku domovinu 4. lipnja g. 304. — Danas se inače u Crkvi slavi SV. FRANO CARACCIOLO, koji je osobito blagotvorno djelovao među kažnjenicima.

S r i j e d a : SV. BONIFACIJE, apostol Njemačke. Kad su za seobe naroda razni divlji narodi provalili u Evropu, Bog se za njih pobrinuo te ih je po velikim ljudima upoznao s kršćanstvom. Tako mi Slaveni častimo kao svoje apostole sv. Ćirila i Metodija, Francuzi sv. Remigija, Irci sv. Patricija, Englezi sv. Augustina, a Nijemci sv. Bonifacija. Rodom je iz Engleske, a krsno mu ime Winfrid papa Grgur IX promijeni u Bonifacija, kad ga zaredi za biskupa i pošalje među Nijemce. Punih je dvadeset i pet godina išao po svoj Njemačkoj i širio sv. vjeru, a onda uredi posebne biskupije i u tome se pokazao kao vrstan organizator. Svoje je apostolsko djelovanje

okrunio mučeničkom smrću kad je propovijedao među Frižanima, a tijelo mu po vlastitoj želji počiva u samostanu Fuldi, koji je sam osnovao.

Četvrtak: SV. NORBERT. Rodio se je od kneževske i bogate obitelji u Santenu u Lotaringiji. U djetinstvu bijaše dobar i bogoljuban, ali se kasnije dade na raskošan život. Jednom se s dvorjanikom uputi na neku zabavu, ali na putu ga zateče strašno nevrijeme, grom udari pred njim, ubije pod njim vranca, a i sam je onesviješten ležao na zemlji više od jednog sata. To ga osvijesti, dade se na pokoru i primi sv. redove. Osnovao je red Premonstrata po pravilima sv. Augustina, a kasnije je bio imenovan nadbiskupom u Magdeburgu. Biskupiju je uzorno vodio, sveto živio i umro g. 1134. Kasnije mu kosti prenesoše u Prag, u samostan Strahovo, pa ga Česi štuju kao svog zaštitnika.

Što nam piše sv. Ivan?

Kad bi, kršćanine, dobio pismo od kojeg uglednog gospodina, n. pr. od svog biskupa, kako bi se s njim ponosio, toliko bi ga puta pročitao i vrlo cijenio! A nama su kršćanima doista pisali apostoli, prvi Isusovi namjesnici, stupovi naše sv. Crkve na kojima stoji Crkva već 19 vjekova, i stat će do konca svijeta. Istina, ta su njihova pisma napisana pred 1900 godina i neposredno su bila upravljena tadanjim kršćanima, ali isto tako vrijede i za nas, jer riječ Božja ne dolazi na manje, a poslanice apostola spadaju među knjige sv. pisma, a sv. pismo je riječ Božja. Zato moramo i mi sadanji vjernici čitati, slušati i cijeniti poslanice apostola isto kao da su izravno nama upravljene. Ove sedmice nam sv. Crkva čita poslanicu sv. Ivana apostola.

Mi već poznamo dvije knjige sv. Ivana. Prva je njegovo evanđelje, koje je najdublje od svih evanđelja, pa se zato sv. Ivan uspoređuje s orlom koji se diže u nedogledne visine. Uprav kroz uskrsno vrijeme čitamo mnogo iz tog evanđelja, pa su sva nedjeljna evanđelja od bijele nedjelje do danas po Ivanu. Neki dan smo pak govorili o drugoj njegovoj knjizi, koja se zove Otkrivenje ili Apokalipsa, te je jedina proročka knjiga novoga zavjeta. Osim tih dviju knjiga napisao je sv. Ivan još i tri poslanice. Najduža i najvažnija je prva, koju je napisao kao popratnicu svom evanđelju. U evanđelju je opisao Isusov život i nauk, te je osobito nastojao da Isusa prikaže kao Sina Božjega, a u poslanici nas onda nagovara da u Isusa vjerujemo i da tu vjeru pokažemo vršenjem kreposti. Kao Isusov ljubimac, koji je osjetio svu nježnost Isusove ljubavi, sv. Ivan po-

sebno naglasuje ljubav prema Bogu i prema bližnjemu. Samo nekoliko lijepih mjesta:

»Što bijaše iz početka, što čusmo, što vidjesmo očima svojima, što razmotrismo i ruke naše opipaše o riječi života; i život se javi i vidjesmo i svjedočimo, i javljamo vam život vječni, koji bijaše kod Oca i javi se nama. Što vidjesmo i čusmo, javljamo i vama, da i vi s nama imate zajednicu. A naša je zajednica s Ocem i sa Sinom Njegovim Isusom Kristom. I ovo mi vama pišemo, da radost vaša bude savršena.« (I 1—4.)

»Ne ljubite svijeta ni što je u svijetu! Ako tko ljubi svijet, nema ljubavi Očeve u njemu. Jer sve što je na svijetu: požuda je tijela, požuda očiju i oholost života, to nije od Oca nego od ovoga svijeta. I svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje do vijeka.« (II 15—17.)

»Vidite kakvu nam je ljubav dao Otac, da se djeca Božja zovemo i jesmo. Zato svijet ne poznaje nas, jer ne poznaje Njega. Ljubezni, sad smo djeca Božja, i još se ne pokaza što ćemo biti. Znamo, da kad se pokaže, bit ćemo Mu slični, jer ćemo Ga vidjeti kao što jest.« (III 1—2.)

»Ne čudite se, braćo, ako svijet mrzi na vas. Mi znamo da smo prešli iz smrti u život, jer ljubimo braću; tko ne ljubi, ostaje u smrti. Svaki koji mrzi na brata svojega, ubojica je, a znate da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga vječnoga života. Po tom smo upoznali ljubav što je On za nas položio život svoj. I mi smo dužni polagati život svoj za braću. Koji dakle ima blago svijeta i vidi brata svoga u nevolji i zatvori mu srce svoje, kako ostaje ljubav Božja u njemu? Djeco, ne ljubimo riječju ni jezikom, nego djelom i istinom!« (III 13—18.)

»Ljubezni, ljubimo jedan drugoga, i svaki koji ima ljubav, od Boga je rođen i pozna Boga. A koji nema ljubavi, ne pozna Boga, jer je Bog ljubav. Po tom se pokaza ljubav Božja prema nama, što Bog Sina svojega jedinorođenoga posla na svijet da živimo po njemu... Ljubezni, ako je Bog ovako nas ljubio, i mi smo dužni ljubiti jedan drugoga... Bog je ljubav i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu... Ljubimo mi Boga, jer nas je On najprije ljubio. Ako tko reče: Ljubim Boga a mrzi na brata svojega, laža je; jer tko ne ljubi brata svojega, kojega vidi, kako može ljubiti Boga koga ne vidi? I ovu zapovjed imamo od Njega: tko ljubi Boga, da ljubi i brata svojega.« (IV 7—21.)

Druga je poslanica sv. Ivana upravljena izvjesnoj kršćanskoj općini u Maloj Aziji, a treća nekome Gaje. Obe su vrlo kratke, a potiče ih na bratsku ljubav i opominje ih da se čuvaju krivovjeraca,

koji su već za života apostola smetali pravim vjernicima. Obe ove poslanice završava apostol ljubavi vrlo dirljivo: »Mnogo bih vam imao pisati, ali ne htjedoh papirom i crnilom, nego nadam se da ću doći k vama, i iz usta u usta govoriti, da radost vaša bude potpuna. Mir tebi! Pozdravljaju te prijatelji. Pozdravi prijatelje po imenu!«

Razumiješ li obrede sv. Mise?

4. POVJESNI RAZVOJ MISNOG OBREDA.

Što smo dosada čuli o sv. Misi? Misa je živa uspomena na Isusa, obnova Njegove žrtve na križu i hrana koja nas čuva za život vječni. Iz tih trih temeljnih istina vidimo kako je sv. Misa najljepše i najveće što imamo mi kršćani. Taj je skupocjeni dar Krist izručio Crkvi da ga čuva do konca svijeta, a Crkva je oko njega splela prekrasan vijenac. Da me bolje shvatite, Krist je ostavio jezgru i bivstvo sv. Mise, ono što je On učinio kod zadnje večere, a Crkvi je prepustio da odredi sve druge molitve, kretnje i obrede. Zato se ne čudimo što te molitve i kretnje nijesu bile u svako doba i u svakom kraju iste, pa što zato imamo razne Misne obrede, napose istočni i zapadni. Pravo ćemo dakle shvatiti današnju Misu, samo ako barem ukratko pogledamo kako se je u povijesti razvijao Misni obred.

A) Kako je izgledala p r v a s v. M i s a? Otslužio ju je sam Isus na zadnjoj večeri, pa tu vidimo dva glavna i bivstvena dijela sv. Mise: posvećenje i pričest. »Kad su oni blagovali, uze Isus kruh i blagoslovi i prelomi i dade učenicima svojim i reče: Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje! I uzevši kalež zahvali i dade im govoreći: Pijte iz njega svi, jer je ovo krv moja novoga zavjeta...« (Mat. 26, 26—28.) Iz ovih je riječi jasno da je Isus pretvorio kruh u svoje tijelo a vino u svoju krv i da je svoje tijelo i svoju krv dao apostolima da blaguju i da piju. Dakle dva glavna dijela sv. Mise: pretvorba i pričest.

Ali već na zadnjoj večeri uz ove glavne obrede nalazimo još neke nebivstvene obrede, kojima je Isus okružio svoju oporuku, a od kojih su onda nastali ostali obredi sv. Mise. Vidjeli smo da je Isus iza večere oprao apostolima noge te im sam razjasnio smisao tog svog čina (Iv. 13, 10): »Ko je opran, njemu ne treba nego samo noge da opere pa je sav čist.« Spasitelj je htio tim da kaže da moramo svoju dušu očistiti prije tako uzvišene službe. To i sada činimo na početku sv. Mise, osobito u molitvama na stepenicama. Nadalje smo vidjeli da je Isus na zadnjoj večeri »kruh razlomio«, a to se događa i sada u sv. Misi. Kod zadnje večere Spasitelj je

održao apostolima onaj svoj krasni oproštajni govor što ga donosi sv. Ivan u svom evanđelju, a i danas spada pouka i propovijed k sv. Misi. Konačno nam evanđelisti govore da su na koncu zadnje večere apostoli otpjevali hvalu (psalme), a i u današnjoj se sv. Misi pjevaju psalmi. Tako su uz bivstvene dijelove razni obredi na zadnjoj večeri uplivali na razvoj sv. Mise.

B) Kako je izgledala M i s a a p o s t o l a? Ne znamo kad su apostoli po prvi put izvršili Isusovu naredbu: »Ovo činite na moju uspomenu.« Svakako malo iza blagdana Duhova. Posve jednostavno možemo to zamisliti. Kad je jedne večeri bila na okupu kršćanska općina, ustane Petar ili koji drugi apostol te reče nekako ovako: »Braćo, Gospodin Isus onu noć u koju bijaše predan, uze kruh i zahvalivši prelomi i reče: Ovo je tijelo koje se za vas daje, ovo činite na moju uspomenu (I Kor. 11, 24). Sad ćemo dakle da obavimo tu uspomenu na Njegovu muku, uskrsnuće i uzašašće.« Tako je govorio apostol, neko je donio kruh i vino, izvršena je bila pretvorba i presv. sakramenat razdijeljen nazočnima. Ne možemo više ustanoviti jesu li već apostoli vršili još koje obrede i molili još koje molitve. Sa svom sigurnošću možemo ipak tvrditi da su prvi kršćani ovu uspomenu na Isusa obavljali najvećim strahopočitanjem i da su se povodili za obredima zadnje večere, a i za drugim židovskim vjerskim običajima. A kao što je Isus ustanovio presv. sakramenat kod gozbe vazmenog jaganjca, tako su i u tome htjeli prvi kršćani da slijede Spasitelja, pa su uspomenu na Njega sjedinjivali s gozbom. Tako su nastale t. zv. a g a p e ili gozbe ljubavi. Kršćani bi se okupili u kući kojeg subrata, sa sobom bi donijeli jela te ga davali siromašnijima da im dokažu svoju ljubav, a kod te bi gozbe onda slavili sv. Misu ili, kako su je zvali (I Kor. 12, 20), »Gospodnju večeru«.

U sv. pismu nalazimo na raznim mjestima spomenutu takvu euharistijsku gozbu, t. j. sv. Misu s agapama. Tako nam Djela Apostolska (2, 46) opisuju život prvih kršćana u Jeruzalemu: »I svaki dan bijahu jednako jednodušno u hramu, i lomeći kruh po kućama primali su hranu s radošću i priprosta srca.« Na trećem apostolskom putovanju došao je sv. Pavao i u Troadu u Maloj Aziji: »U prvi dan sedmice (u nedjelju), kad se sabrasmo da lomimo hljeb, propovijedao im je Pavao, jer je htio sutradan da otputuje i produlji svoj govor do ponoći. U gornjoj su sobi, gdje smo se sastali, bile mnoge svjetiljke.« Za vrijeme Pavlova govora neki mladić zaspi na prozoru i pade, ali ga Pavao oživi. »Onda uziđe, prelomi hljeb i jede; tada je govorio još dugo sve do zore i onda je otputovao.« (Dj. ap. 20, 11.)

Nego skoro se je opazilo da iza obilne gozbe ljudi nijesu u stanju da dostojno obave Isusovu uspomenu, da prisustvuju sv. Misi

i da se pričeste. O tim slabim stranama i zlorabama kod agapa govori već sv. Pavao u I. pismu Korinćanima: »Jer svaki uzme najprije svoju večeru da jede, i jedan gladuje, a drugi se opija.« Agape su se još nekoliko sačuvale, osobito na zapadu, ali malo po malo ih nestalo. Sv. Misu prenijela je Crkva u jutarnje satove, a za blagovanje sv. pričesti naredila je da se mora biti na tašte.

Nešto se ipak moramo naučiti iz ovih agapa - Misa. Prvi su kršćani okruživali presv. Euharistiju djelima ljubavi prema bližnjemu, mi je obavijamo molitvom. Zapamtimo, da je vršenje djela ljubavi vrlo dobra priprava i zahvala na sv. Misu.

Malim prijateljima.

Slijedeće je nedjelje, draga djeco, blagdan Duhova. Velik je to blagdan za svih koji se dobro na nj priprave. Druge blagdane kršćani još nekako slave, ali na milosti i darove Duha Svetoga najmanje misle. Istina, lakše je slaviti uspomenu Isusova rođenja, Njegove muke, smrti, uskrsnuća i uzašašća, jer sve to kao da vidimo pred sobom. Duh Sveti nema tijela, Njegovih milosti i darova ne vidimo, pa je teže na Njega misliti i Njega slaviti. Ali ako se kao apostoli s Bl. Djevicom Marijom dobro pripravimo, osjetit ćemo i mi u svojoj duši, u svojoj pameti i u svojoj volji Njegovih sedam darova.

Osobito se dobro moraju da priprave na blagdan Duhova oni koji će na taj dan ili kroz slijedeće dane primiti sv. potvrdu, sakramenat Duha Svetoga. Posebno treba da se mole, da svoje srce očiste svakog grijeha i nečistoće, pa da onda nad njih sađe Duh Sveti sa svim svojim darovima i da im napuni srca. Za sv. potvrdu treba, djeco, naći i zgodna kuma. Za to se već brinu vaši roditelji, ali sigurno će oni poslušati i vaše opravdane želje, pak čujte što ću vam reći! Izaberite za kuma dobrog kršćanina bez obzira hoće li vam što darovati. A nije dobar kršćanin ni dobra kršćanka ko se barem o Uskrsu nije ispovijedio i pričestio. Od takvog vam malo duhovne koristi pa da vas ne znam kako nadari. U životopisu jednog dječaka čitao sam da je sam želio odabrati kuma za potvrdu. Majka mu dopusti i on odabere nekog neuglednog i siromašnog starca, koji je najviše u crkvu dolazio i u crkvi se najpobožnije vladao te najbolje znao kršćanski nauk. Znate li ko je bio taj dječak? Slovenski biskup Slomšek, kojega Slovenci štuju kao mi biskupa Langa, te se nadaju da će ga jednog dana vidjeti na oltaru. Taj je događaj kasnije sam često puta pripovijedao kad je po mariborskoj biskupiji dijelio sv. potvrdu, samo nije spominjao ime dječaku. Takvog kuma izaberite, krizmanici, i vi!

Već u prošlom broju sam vam spomenuo, draga djeco, da se sv. Crkva na blagdan Duhova pripravlja posebnom devetnicom. Ko može, neka svakako svakog dana prisustvuje toj lijepoj pobožnosti, a evo vam ovdje lijepe pjesme koja se kroz ove dane pjeva na čast Duhu Svetomu:

O dođi, Stvorče, Duše Svet,
Pohodi duše vjernika,
Poteci višnjom milosti
U grudi štono stvori ih!

Zapali svijetlo u srcu,
Zadahni dušu ljubavlju,
U nemoćima tjelesnim
Potkrepljuj nas bez prestanka.

Ti nazivaš se Tješitelj,
Blagodat Boga svevišnjeg,
Studenac živi, ljubav, plam
I pomazanje duhovno.

Dušmana od nas otjeraj
I postojani mir nam daj;
Ispred nas idi, vodi nas,
Da svakog zla se klonimo!

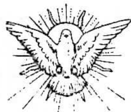
Darova sedam razdaješ,
Ti prste desne Očeve,
Od vječnog Oca obećan,
Ti puniš usta besjedom.

Daj da Oca upoznamo
I Krista Sina njegova,
I u te Duha njihova
Da vjerujemo sveudilj!

Sva slava Ocu vječnomu
I uskrslomu Sinu mu
Sa Duhom punim utjehe
Nek bude sad i uvijeke! Amen.

R. Pošalji Duha svojega i postat će.
O. I obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se! Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj da u tom istom Duhu, što je pravo, mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo! Po Kristu Gospodinu našem. — Amen.

Poruke uredništva i uprave.

1. S ovim brojem ulazimo u drugo polugodište našeg lista. Mnogima je već postao nerazdruživ drug u crkvi, pa ga jedva čekaju. Bogu hvala, ako je što dobra učinio. A hvala i brojnim prijateljima koji su pomagali bodrenjem i širenjem lista. Teške su danas prilike radi općeg pomanjkanja novaca, ali još teže su duhovne neprilike. Katoličku liturgiju, a i naš listić, može da zavoli samo onaj koji duhovna dobra pretpostavlja tjelesnim dobrima, a takvih je danas sve manje. Zato je i razumljivo da su nekoji naš list povratili. Mi ćemo ipak s pomoću Božjom naprijed. Znamo da će nam osobito molitvom pomoći svi kojima je na srcu vjerski, crkveni život našeg naroda.

2. Pri koncu smo školske godine. U mnogim zavodima i školama naš list dolazi na zajedničke naslove. Ako pojedini pretplatnici žele da im list šaljemo preko praznika na posebnu adresu, neka nam samo jave! A mi ih molimo da naš list pokažu oko sebe svima za koje znaju da će ih zanimati. Mnoga se je dobra stvar ovako najlakše raširila.

3. Mnogi naši pretplatnici šalju pisma i novčane uputnice na adresu: Hrvatska Tiskara, Split, što je krivo, jer naš časopis izdaje Hrvatska KNJIŽARA u Splitu, a sa Hrvatskom Tiskarom u ovomu gradu nemamo ništa zajedničkoga. Radi tako krivo upućenih pisama i uputnica nastaju često nesuglasice, posao se zavlači, a po koji put uopće ih ne primamo. Stoga upozorujemo naše pretplatnike te ih molimo da svako dopisivanje uprave jedino na: HRVATSKU KNJIŽARU - SPLIT.

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godinu Din 40.

Pojedini broj 1 Dinar.

Uređuje: Sveć. Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split.

Narudžbe i pretplate prima svaka katolička knjižara, sve prodavaone devocijonalija, a mogu se slati i direktno nakladi:

HRVATSKA KNJIŽARA — SPLIT.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Tisak Leonove Tiskare (zast. Josip Dadić), Split.